

ЕТИКИ И ПРИНЦИПИ НА
ПЕРМАКУЛТУРНИЯ ДИЗАЙН
ВЪВ ВКУСНАТА БИО-ГРАДИНКА

Принцип 7:
СЛЕДВАМ ФОРМИТЕ И
ЗАКОНОМЕРНОСТИТЕ В
ПРИРОДАТА

Създавам, радвам се, споделям

www.gradinka.zaedno.net

SWISS-BULGARIAN COOPERATION PROGRAMME
ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

z@edno

Фондация ЗАЕДНО - общуване за подкрепа и развитие

ПРИНЦИП:

СЛЕДВАМ ФОРМИТЕ И ЗАКОНОМЕРНОСТИТЕ В ПРИРОДАТА

Design from patterns to details

*ВСЕКИ МОЖЕ ДА КАЖЕ ЗАЩО ЯБЪЛКАТА ПАДА ОТ ДЪРВОТО,
НО КОЙ СЕ СЕЩА ДА ПОПИТА
КАК ЯБЪЛКАТА СЕ Е ПОКАЧИЛА НА ДЪРВОТО?*

Когато погледнем природата около нас, виждаме различни форми на планини, дървета, облаци, животни, вълните в морето, извивката на раковината, хармонията в листенцата на розата. Всички те изглеждат привидно несвързани и различни, но това, което ги обединява са моделите, шаблоните (patterns), които природата използва за тяхното създаване.

МОДЕЛИТЕ СА НАВСЯКЪДЕ ОКОЛО НАС, те оформят структурата и ритъма на всеки детайл от нашия живот. Можем да ги открием както в природата - в сезоните, формите на растенията и пейзажите, така и в света на хората – в ритъма на музиката, в структурата на приказките, в начините, по които живеем, учим и общуваме.

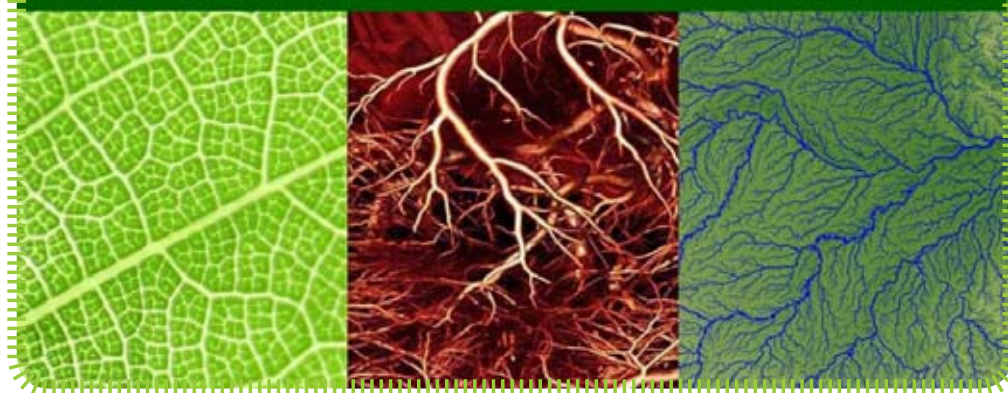

В природата има няколко основни шаблона на форми и модели и, в същото време, безкраен брой техни вариации, които се простират в целия микро и макро-космос. Пример за това са пръстовите отпечатащи – всеки от нас ги има, но за всеки от 7-те милиарда човеци те са абсолютно уникални;

ФОРМАТА НА ДЪРВОТО СЕ РАЗКЛОНЯВА ПО СЪЩИЯ НАЧИН, КАКТО КОРИТАТА НА РЕКИТЕ ИЛИ НАШАТА КРЪВОНОСНА И НЕРВНА СИСТЕМА.

Ние сме ПРИРОДАТА

В **Пермакултурния дизайн** се обръща голямо внимание на закономерностите в природата. Те включват обичайната повторемост на случващото се в една естествена среда, което например може да бъде видяно в цифровата прогресия на Фибоначи т.нар. златно сечение и изобразено под най-различни форми.

ЕДНИ ОТ ОСНОВНИТЕ МОДЕЛИ В ПРИРОДАТА СА СПИРАЛАТА, ПАЯЖИНАТА, ВЪЛНАТА, ВОДОВЪРТЕЖА, ШЕСТОЪГЪЛНИКА, ПУКНАТИНАТА, ЗВЕЗДАТА, ОВАЛА И ДЪРВОТО.

СПИРАЛАТА - КОДЪТ НА ЕВОЛЮЦИЯТА

Когато наблюдаваме спиралните форми в природата, откриваме, че независимо от тяхната структура, размер и проявление, всички модели на растеж на естествената спирала отговарят на една и съща математическа формула - известното математическо уравнение, познато като моделът на Фибоначи, при който последното число е сума от двете предходни числа.

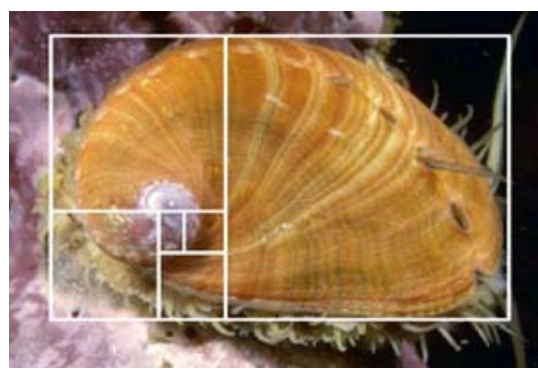
МОДЕЛЪТ НА ФИБОНАЧИ

ЗЛАТНОТО СЕЧЕНИЕ

Терминът “**златно сечение**” е въведен от Леонардо да Винчи, като пропорция за “**идеалното човешко тяло**”. Златното сечение е не само математическо понятие, извадено от моделите на нарастване в самата природа, но е символ за красота, хармония и съвършенство в изкуството, науката и природата.

Човек първо трябва да наблюдава и да изучи формите и закономерностите в природата и едва тогава да започне да ги прилага, защото различните форми изпълняват различни функции, с които осигуряват движението на потока на енергията.

Например формата на шестограма, същата, която виждаме в пчелните клетки, има способността да съхранява и концентрира енергията в себе си, докато дървовидния модел има най-добра способност да транспортира ресурси или енергия от едно място до друго.

БИОМИМИКРИЯТА е:

Наука, дисциплина, техника за решаване на проблеми. На границата между биологията и изкуствата, биомимикрията (от гръцки βίος - биос, “живот” и mīmēsis – „мимикрия”, „имитирам”, „подражавам”) изследва природните форми, процеси и екосистеми, заимства от тях и им подражава, за да създаде устойчиви проекти. Изучава листата на дърветата, за да постигне по-добра соларна клетка или кораловия риф, за да изгради устойчива компания.

Основната идея на биомимикрията е да вземе от природата вече готови решения на много от проблемите, с които хората се сблъскват. Намира приложение в културата, прехвърля идеи в проекти и стратегии от биологията към изграждането на устойчив дизайн и създаване на благоприятни условия за живот.

Биомимикрията прилага идеи от природата в ежедневието на човека. Има приложения в много области на живота: образованието, бизнеса, дизайна, архитектурата...

ИЗТОЧНИК: WWW.HIGHVIEWART.COM

Идеи как да прилагаме този принцип в...

ГРАДИНКАТА

ГРИЖА ЗА ЗЕМЯТА

„Ние можем да наблюдаваме и разбираме моделите в природата; можем да ги разкриваме, да ги подобряваме или имитираме, където е необходимо, за да подпомогнем тяхното действие; и по този начин, работейки заедно с принципите и моделите на природата, можем да проектираме дизайн, с който да превърнем пустинята в гора.“

Джеф Лоутън

ГРАДИНКА КАТО СЛЪНЦЕ

Използването на естествени природни форми в дизайна на градината я прави много по-функционална и плодородна, и също така – уникална, красива и автентична. Градинката може да бъде с форма на овал, спирала, мандала, пчелна клетка (шестоъгълник), звезда, пеперуда, вълнообразни линии и т.н. Създаването на повече овални, ъглови и вертикални повърхности увеличава ефективността, красотата и производителността на градинката.

РИТЪМ НА ЖИВОТ - ТОЧНОТО ВРЕМЕ

Използването на Лунния календар на Мария Тун е доказана с времето практика на био-динамичното земеделие, с която извършваме полезни действия в градинката в синхрон с въздействието на космическите тела върху земята, върху основните елементи (вода, налягане, климат и др.) и върху самите растения.

ВЪПРОСИ, КОИТО ОТКЛЮЧВАТ ПЪТЯ КЪМ НОВИ ХОРИЗОНТИ

Когато изследваме различните характеристики на растенията, като например тяхната форма, цвят, размер, обем, плътност, еластичност, текстура, вкус, мирис, продължителност на живота и т.н., неизбежно възникват много въпроси. Упражняването във формулиране и задаване на правилните въпроси изгражда много ценно умение, което един ден може да бъде първата стъпка към гениално откритие.

ГРИЖА ЗА ХОРАТА

Идеи как да прилагаме този принцип в...

РАСТЯЩАТА КЛАСНА СТАЯ

“Природата е изобилие и трансформация, красота и възхита. Точно от това имаме нужда в образованието днес.”

Сам Стиър,

директор „Образование в Института по биомимикрия.

МОДЕЛИ В ПРИРОДАТА НА ДЕТЕТО – изучавайки уникалния темперамент и стил на учене на едно дете, ние можем да намерим най-подходящия начин, по който да го подкрепим в неговото интелектуално, емоционално и социално развитие.

ХИЛЯДИ ПЪТЕКИ КЪМ ЗНАНИЕТО – едно от най-ценните неща, които можем да дадем на децата, е свободата да учат по най-различни начини – чрез пасивно наблюдение, активно включване, поемане на водещата роля, индивидуално проучване на нещо, рисуване, работа в група – по-малка или по-голяма, интервюиране на другия, смяна на ролите и т.н.

РЕД И РИТЪМ НА ПОВЕДЕНИЕ – създаването на ред, цикличност и ритъм при посещение в градинката и извършване на дейностите там, е много важен урок по лична дисциплина и ползотворно социално поведение, канализира енергията и вниманието, и с течение на времето създава прекрасна атмосфера на спокойна концентрация и жизнерадостна комуникация по време на заниманията.

БИО-МИМИКРИЯ: ИМИТИРАМЕ ПРИРОДАТА, ДОКАТО Я РАЗБЕРЕМ НАПЪЛНО – използвайки естествените явления и закономерностите, които наблюдаваме в градинката, можем да помогнем на децата да развият своята емоционална интелигентност и социални умения - например, да се подкрепят едни други, точно както растенията в алелопатичните гилдии, да споделят ресурси, опит и знания, да работят в полза на цялата система, да уважават своята уникална природа, качества и автентичен принос и също така да приемат чуждите особености, да търсят и намират позитивните качества на всеки и да ги комбинират в цялостни ефективни социални системи, да общуват и взаимодействат на много и различни нива с всички елементи на природния и социален свят.

Идеи как да прилагаме този принцип в...

СПОДЕЛЯНЕ НА
ИЗОБИЛИЕТО

СОЛИДАРНАТА ОБЩНОСТ

ХОЛИСТИЧНАТА МРЕЖА

на една общност е система от взаимоотношения между хората, която няма център, а всеки един участник е свързан с другите чрез самостоятелни, индивидуални и уникални връзки.

Солидарната мрежа на **вкусните образователни био-градинки** е холистична мрежа на **ОБЩНОСТ**, в която всеки член на общността има свое уникално място и принос, и получава подкрепа за своите нужди и израстване. Това е често срещан модел на взаимодействие и взаимна подкрепа в много различни съобщества в природата – делфините, пчелите, мравките, прелетните птици, пингвините, които оцеляват благодарение на солидарната подкрепа на цялото съобщество, стадата слонове, които заедно отглеждат малките си.

СОЛИДАРНАТА ГРАДИНКА КАТО МИКРО-МОДЕЛ НА ОБЩНОСТТА

Поуките, които извличаме в резултат от досега ни с Природата, много лесно могат да се превърнат в поуки и практики, които успешно да прилагаме в комуникацията и взаимодействието в общността.

ПРИКАЗКИТЕ НА БАБА - КЛЮЧ КЪМ МЪДРОСТТА НА ПОКОЛЕНИЯТА

Зоната за почивка и спокойно наблюдение в градинката, лесно може да се превърне в зона за срещи с хора от други поколения и култури, които могат да ни разкажат много интересни спомени и опит, свързани с древното знание за ритъма, традициите и практиките за грижа за земята и отглеждането на храната.

